

interview

door INGRID SCHAAP

Forensisch vakidoot wordt misdaadauteur:

Wat begon als een weddenschap mondde uit in een heuse thrillerserie. Vuurproef is het eerste deel van de serie *Unit Plaats Delict*, een heuse CSI-misdraadroman.

Saillant detail: de schrijfster is zelf forensisch expert bij de politie Amsterdam.

Fulltime schrijfster worden zit er volgens Carina van Leeuwen dan ook niet in: 'In mijn werk maak ik nog steeds het verschil'.

'IK WIL STRIJDEN VOOR MIJN SPECIALISME'

In boekhandel Paagman ontmoet ik een laaiend enthousiaste Carina van Leeuwen. Bij aankomst kijk ik heel even over haar heen, de forensisch rechercheur is niet heel groot uitgevallen. Maar je kunt zeker niet om haar heen, ze is één brok energie en vertelt laaiend enthousiast over haar werk en haar debuut.

Vuurproef

Onlangs werd onder veel belangstelling haar eerste boek *Vuurproef* gepresenteerd op de Hogeschool van Amsterdam waar ze zelf ook lesgeeft. Vanavond, in boekhandel Paagman in Den Haag, geeft ze een korte masterclass 'Hoe plan je de perfecte moord'. Omdat ze jarenlang werkte in Den Haag wordt het een thuiswedstrijd vandaag. 'Ik weet dat er veel mensen zullen komen vanavond, niet alleen vrienden en bekenden, maar ook oud-collega's. Ik ben gewend om voor grote groepen te staan, maar voor vanavond ben ik toch een beetje zenuwachtig.'

Weddenschap

Het begon allemaal als een weddenschap. Carina van Leeuwen werd door een thrillerschrijfster benaderd met de vraag of ze haar wat vragen mocht stellen. Het klikte, en Carina werd enige tijd later uitgenodigd door dezelfde schrijfster voor het -toen nog - vrouwenboekenbal van *Opzij*. 'De schrijfster gaf daar een workshop 'hoe word ik schrijver' en omdat ze bang was dat er niemand zou komen, had ik aangeboden om met schrijfblok en al klaar te zitten in de zaal. Aan het einde van de avond werden er over en weer grapjes gemaakt. Ik zei op een gegeven moment: hoe moeilijk kan het nou zijn om een boek te schrijven? De aanwezige uitgever daagde me uit, en ik nam de weddenschap aan. Binnen vijf maanden lag er een manuscript. En het was niet slecht. Het was heel slecht', lacht Carina. Maar men zag

potentie in het verhaal, en Carina herschreef het vijf keer. Uiteindelijk werd Carina gebeld door Bruna, waar haar manuscript na een fusie was beland. Of ze nog interesse had in publicatie. En dat had ze. De rest is geschiedenis.

Roze boekenkast

De inspiratie haalt ze uit haar dagelijkse werk, maar zelf is ze geen doorgewinterde thrillerlezer. 'Ik ben een vakidoot, dus ik lees wetenschappelijke boeken die een link hebben met forensisch onderzoek. En ik houd van reisboeken. Maar ik ren niet naar de winkel voor de laatste nieuwe Karin Slaughter. Natuurlijk ken ik de bekendste schrijfsters wel, zoals Patricia Cornwell, maar ik ben meer geïnteresseerd in

'EEN SERIE OVER EEN LESBISCHE FORENSISCH RECHERCHEUR, HET IS MISSCHIEEN WEL EEN PRIMEUR IN DE NEDERLANDSE MISDAADLITERAATUUR'

de politieke thrillers. Ik vond de reeks van Stieg Larsson bijvoorbeeld erg goed.' Waar staat de boekenkast van Carina dan wel vol mee? 'Met roze boeken', vertelt Carina enthousiast. 'Ik ben al een aantal keer verhuisd en dan gaan de meeste boeken op de schop, behalve mijn roze boekenkast. Die boeken doe ik nooit weg. Ik ben weg van Katherine V. Forrest, Anja Meulenbelt, Rita Mae Brown. Die boeken heb ik stukgelezen. En ja, het zijn vooral de 'oude' boeken, maar toch blijven ze voor mij heel belangrijk.' Ik vraag haar of ze zichzelf ziet als voorbeeld voor andere jonge meiden die

nu haar boek *Vuurproef* zullen lezen. 'Tegenwoordig zijn er veel meer roze boeken, ze zijn ook makkelijker te vinden. Ik kan eerder genoemde schrijfsters van harte aanbevelen, maar er is nu zoveel meer aanbod. Het gaat uiteindelijk vooral om herkenning, om te lezen over iemand die net als jij van vrouwen houdt. Die eerste indruk maakt de waarde van het boek dat je op dat moment lees, groter.' Een serie over een lesbische forensisch rechercheur, het is misschien wel een primeur in de Nederlandse misdaadliteratuur. In het boek is iedereen eigenlijk heel relaxed over de geaardheid van Renee Spaan, hoe zit dat met de eigen ervaringen bij de politie? 'Ikzelf heb geen rotervaringen of vervelende dingen meegemaakt, maar het hangt er maar net van af in wat voor groep mensen je terecht komt, want de politie is ook gewoon een afspiegeling van de maatschappij. Daarnaast denk ik dat je eigen houding ook een rol speelt, ik ben namelijk zelf altijd de eerste die er een grap over zal maken. Maar natuurlijk is dat voor iedereen anders.'

Deel twee

Ook al is *Vuurproef* net uit, Carina is al druk bezig met deel twee van de serie Unit Plaats Delict, de misdaadromanreeks met forensisch rechercheur Renee Spaan in de hoofdrol. De overeenkomst is meteen duidelijk, want Renee Spaan wordt voorgesteld als een kleine maar pittige dame. 'Daar houdt de vergelijking ook wel een beetje op hoor', lacht Carina, 'maar ik zou geen verhaal kunnen vertellen vanuit een hoofdpersoon die één meter drieënnegentig is. Het is ook gewoon zo dat lengte verschil maakt als je forensisch rechercheur bent. Ik weet nu eenmaal hoe het is om klein te zijn, ik benader een plaats delict ook anders dan een forensisch rechercheur die lang is. Maar verder wil ik alle schijn met daadwerkelijke

personen vermijden. Ik schrijf fictie, een boek dat je leest ter ontspanning. Het is dan heel vervelend als iemand dit boek leest en denkt: hee, dat gaat over mij. Dat wil ik vooral niet, ik wil iedere schijn voorkomen. Ik put wel uit mijn ervaringen en uit zaken waaraan ik heb gewerkt, maar ik herschrijf ze zo dat er geen enkele overeenkomst is met werkelijke zaken. Ik Google ook altijd de namen die ik bedenken voor mijn personages, want het zou zo maar kunnen zijn dat er toch een topcrimineel bestaat met de naam die ik dan heb verzonnen. Dat wil ik koste wat kost vermijden.' Toch is er nog een overeenkomst. Beide dames houden van vrouwen. Over dit feit was Carina richting de uitgeverij heel stellig: ik schrijf over een lesbische rechercheur, en als jullie je daar niet in kunnen vinden, houdt het voor mij op, aldus van Leeuwen. Maar waar hoofdpersoon Renee Spaan vooral veel losse relaties heeft, is Carina van Leeuwen al eenentwintig jaar heel fijn samen met haar Monique. 'Ik ben al heel lang samen met de liefde van mijn leven, en dit jaar gaan we trouwen', lacht Carina, 'ik ben heel stabiel.'

Het Haagse

Unit Plaats Delict speelt zich af in Den Haag, waar Carina zelf ook jaren werkte als forensisch rechercheur. Ze startte haar carrière ooit als operatie assistente, maar stapte op haar tweeëndertigste over naar de politie. Na drie jaar volgde de stap naar de technische recherche. Ruim vijftien jaar werkte ze als forensisch expert in Den Haag. Totdat ze acht jaar geleden werd gevraagd voor het *cold case* team in Amsterdam. Daar werkt ze tot op heden, als regionaal coördinator vermiste personen en niet geïdentificeerde doden voor de politie Amsterdam. Op de vraag of ze zichzelf al ziet als fulltime auteur, antwoordt ze heel stellig van niet. 'Ik heb gewoon een te mooi vak. Mijn specialisme richt zich op de niet geïdentificeerde doden. Het idee dat ik nog steeds het verschil maak in mijn werk, maakt dat ik blij strijden voor mijn specialisme. De mix is gewoon te leuk, ik richt me in mijn vrije tijd op het schrijven, en mijn uitdaging in mijn werk blijft het identificeren van mensen. Het feit dat je soms jaren later familie kan laten weten wat er gebeurd is met een familielid, dat je iemand een naam kunt geven, vind ik nog steeds iets heel moois. Ook

al is een zaak al jaren oud, toch ligt daar het antwoord. Uit respect voor die ongeïdentificeerde doden moet je het gewoon goed doen.

Dexter momenten

Wat maakt dan dat er een hele reeks van *Unit Plaats Delict* op stapel staat? 'Ik vind het heerlijk om te schrijven over het forensische vak. In mijn boeken geen gruwelijke beschrijvingen of spectaculaire gevechten, ik wil de forensische recherche laten zien zoals het is. Een heel klein flintertje bewijs kan al het verschil maken, en dat is soms gewoon heel hard werken en zoeken naar dat ene ontbrekende puzzelstukje. Maar waar ik in het echte leven als forensisch expert alle protocollen moet volgen, kan ik Renee Spaan wat meer van de gebaande paden laten afwijken. Dat zijn zeg

'HOE PLEEG JE DE PERFECTE MOORD'

maar mijn 'Dexter' momenten', glimlacht Carina. 'Dat gebeurde al af en toe in *Vuurproef*, maar in deel twee wordt dat nog wel ietsje erger.' Is er vooraf door de politie eigenlijk inzage gevraagd in het boek? 'Ik heb gemeld dat ik een boek ging schrijven, en ook de persvoorlichter heb ik op de hoogte gesteld, maar ik heb nooit te horen gekregen dat ik vooraf iets moest laten zien. Ik heb vooral veel leuke reacties van collega's gekregen, met verzoekjes of collega's een gastrol konden krijgen in mijn boek, wat ik uiteraard niet doe (lacht), maar als medewerker van de politie weet je zelf heel goed wat de protocollen zijn en wat je wel en niet kunt doen. Dat vertrouwen heb ik dan ook gekregen.'

Speciale dag

Rijst nog de vraag of Carina nog wensen heeft wat haar vakgebied betreft. 'Ik hol zelf naar mijn pensioen toe, daarom geef ik les aan jonge, bevlogen mensen. Maar soms droom ik van een speciale dag waar er extra aandacht wordt geschonken aan de niet geïdentificeerde doden en mensen die vermoord zijn, waarvan de zaak niet is opgelost. Die ene dag in het jaar waar iedereen die een naaste heeft die wordt vermist, of is vermoord, een foto van die persoon omhoog houdt op het Binnenhof. Zodat voor iedereen duidelijk

zichtbaar wordt om hoeveel mensen het eigenlijk gaat en dat ze niet vergeten worden.'

Masterclass

's Avonds staat Carina voor een hele volle zaal, meer dan honderdvijftig mensen zitten in de zaal voor een korte cursus 'Hoe pleeg je de perfecte moord'. We leren dat je altijd wat achterlaat – *Every contact leaves a trace* – en dat het ontbreken van bewijs, nog niet bewijst dat er niets is gebeurd – *absence of evidence is not evidence of absence* – Deze mooie termen luiden een hilarische presentatie in waar op een wel heel plastische wijze wordt uitgelegd wat er gebeurt als je juist die slome collega omlegt die altijd aan een bakkie koffie zit, omdat hij jouw baan heeft afgepakt. Carina van Leeuwen brengt haar presentatie vol humor, ook al worden er aan het einde vooral serieuze vragen gesteld over de forensische recherche. Op de vraag uit de zaal wat zij zelf de meest perfecte moord uit haar carrière vindt, reageert ze resoluut. 'Ik ken geen perfecte moord, want die moordenaar wordt nooit gepakt. En dan laat ze zien dat ze toch echt een politiemens in hart en nieren is. 'Ik kan daar helaas verder niet op ingaan, ik behandel hier geen echte zaken.' ■

